

Diana OLAR

Cauza I. c. Suedia

Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Secția a V-a

Cauza I. c. Suedia

Hotărârea din 5 septembrie 2013

Art. 2 din Convenție. „Dreptul la viață”

Art. 3 din Convenție. „Interzicerea torturii”

I. Circumstanțele cauzei

Petenții, Domnul I. (primul petent), Doamna I. și fiica acestora, sunt cetățeni ruși, de origine cecenă, și locuiesc în Vilhelmina. Ei s-au născut în 1965, 1978 și, respectiv, în 1999.

La 28 decembrie 2007, petenții au solicitat azil statului suedez și au susținut că și-au pierdut toate actele de identitate în războiul din 1994. Ei au plecat din Rusia cu un camion, la 14 decembrie 2004, pentru că se aflau sub amenințarea „grupului lui Kadyrov” (Ramzan Kadyrov), care l-a arestat și l-a torturat pe primul petent. Petenții au ajuns în Suedia la 23 decembrie 2007.

La 7 martie 2008, petenților li s-a desemnat un avocat din oficiu, care a adresat două cereri Consiliului pentru Imigrări (*Migrationsverket*). În prima cerere, din 9 aprilie 2008, petenții au precizat că Domnul I. este musulman de origine cecenă și ortodox rus; între 1983 și 1985, el și-a efectuat serviciul militar, după care a lucrat ca tâmplar și ca ucenic la o publicație periodică, până în 1992. La începutul anului 1995, Domnul I. lucra la un spital, unde acorda ajutor răniților; la 25 februarie 1995 a fost rănit și el, în urma unei explozii din vecinătatea spitalului. În 1995, Domnul I. a întâlnit un bărbat numit H., care i-a însoțit pe soții I. într-un sat de munte, unde aceștia au rămas timp de doisprezece ani, până la 6 octombrie 2007. H. i-a dat primului petent un aparat de fotografiat, pentru a documenta executarea sătenilor de către trupele federale ruse. Domnul I. a făcut fotografii și a redactat rapoarte cu privire la câteva execuții în spatele cărora se afla „Grupul Kadyrov”. Materialele au fost trimise unor diverse companii de televiziune, inclusiv la BBC, iar în schimb, primului petent i s-au furnizat alimente.

La 6 octombrie 2007, el a fost înștiințat că soția și fiica lui au fost răpite de F.S.B. (Serviciul de Securitate Federală, al Federației Ruse). Doamna I. a fost torturată și violată timp de câteva zile. La 11 octombrie 2007, ea a auzit vocea unui bărbat, care le cerea ei și fiicei sale să tacă și să îl urmeze. Au trecut printr-o poartă, unde îi aștepta un alt bărbat, iar apoi au fost ascunse într-o casă din sat. La 31 octombrie 2007, au mers într-un alt sat, unde au rămas până la 13 decembrie 2007, când au fost duse la Domnul I., pe care l-au reîntâlnit a doua zi. Între timp, la 9 octombrie 2007, încercând să-și găsească familia, primul petent a contactat un militar gardian, care l-a arestat. Domnul I. era căutat, în calitate de personaj cheie, iar un agent a transmis informații în legătură cu el Serviciului de Securitate Federală; exista o recompensă pentru găsirea lui, în valoare de 10.000 de dolari. El a fost închis într-o pivniță și a fost forțat, sub tortură, să dea informații despre rebeli, despre ascunzătorii acestora și semnalele lor radio; tortura a inclus și însemnarea unei cruci pe pieptul lui, cu țigara. După ceva vreme, a fost dus

într-o pădure, pentru a fi împușcat; i s-a spus să fugă, în timp ce F.S.B. a tras asupra lui de trei ori. Și-a pierdut cunoștința, dar, întâmplător, a supraviețuit și s-a trezit la 11 octombrie 2007, într-o tabără în care fusese dus de rebeli și unde a fost operat de un medic. Acesta i-a spus că doi rebeli se aflau în apropierea locului unde urma să fie executat, au tras asupra ofițerilor F.S.B. și au împiedicat astfel executarea lui. H. a venit să-l vadă la 14 octombrie 2007 și i-a spus că va fi omorât, fie de către F.S.B., fie de către rebelii care îl considerau un trădător, pentru că a dezvăluit informații despre grupul rebel, sub tortură; în aceste condiții, H. l-a încurajat pe primul petent să se sinucidă. La 15 noiembrie 2007, Domnul I. a primit confirmarea că soția și fiica lui sunt în viață; imediat după ce s-au reîntâlnit, la 14 decembrie 2007, întreaga familie a părăsit Rusia.

Într-o a doua cerere, formulată la 13 mai 2008, petenții au adăugat, *inter alia*, că Domnul I. a lucrat anterior cu Amnesty International și că, în acest context, a intrat în contact cu jurnalista Anna Politkovskaja. Primul lui contact cu ea a avut loc în anul 2000, iar ulterior a întâlnit-o de câteva ori și i-a oferit informații. Primul petent crede că motivul pentru care era căutat este legat de faptul că arhivele Annei Politkovskaja au ajuns pe mâna unor interese opuse, după moartea acesteia.

La 16 septembrie 2008 a avut loc o înfățișare în fața Consiliului de Imigrări; întâlnirea a durat aproximativ trei ore și jumătate și a inclus interviewarea petenților, în prezența unui interpret și a avocatului lor. Printre altele, Domnul I. a precizat că, înainte de război, a lucrat în calitate de corespondent al unei publicații mărunte. După ce primul petent l-a întâlnit pe H., în 1994, soții I. s-au mutat în satul de munte și s-au alăturat rebelilor. El a afirmat că a întâlnit-o pe Anna Politkovskaja o singură dată, în februarie 2002; după aceea, a început să-i trimită acesteia și lui H. copii ale materialelor realizate de el. Potrivit relatărilor sale, primul petent a vorbit la telefon cu Anna Politkovskaja, iar jurnalista intenționa să scrie o carte despre el. Asistentul acesteia i-a fotografiat împreună în ziua în care s-au întâlnit. Între 1995 și 2007, Domnul I. a documentat, în total, peste o mie de crime. El a fost înștiințat de către R., un bărbat cu care lucra ca jurnalist, că este căutat de autoritățile de ocupație. După ce a fost supus torturii și unei tentative de execuție, primul petent a aflat, în octombrie 2007, că soția și fiica lui sunt în viață și le-a reîntâlnit la 13 decembrie 2007. Doamna I. a adăugat că a fost abuzată fizic și verbal de răpitorii ei, pe motiv că nu era o cecenă „pură”. Petenții au prezentat Consiliului de Imigrări trei scrisori, date august 2008, din partea unor persoane fizice de naționalitate suedeză, și un certificat medical din 17 aprilie 2008, care consemna prezența unor răni pe corpul primului petent, care puteau fi corelate cu explicația lui, atât în ceea ce privește perioada, cât și gradul torturii la care pretinde că a fost supus.

Printr-o hotărâre din 25 octombrie 2008, Consiliul de Imigrări a refuzat să le acorde azil petenților. S-a reținut că petenții nu au niciun document de identitate, dar s-a considerat totuși probat faptul că aceștia provin din Cecenia. Consiliul nu a apreciat că situația din Cecenia sau situația generală a cecenilor în Federația Rusă ar putea justifica, în sine, acordarea azilului. El a evaluat situația personală a petenților și a constatat, în esență, că povestea Domnului I. este incoerentă și parțial contradictorie, în sensul că:

a) la 9 aprilie, la 13 mai și la 16 septembrie 2008, primul petent a oferit explicații divergente în legătură cu locul și numărul întâlnirilor lui cu jurnalista Anna Politkovskaja: prima dată nu a menționat deloc numele ei, a doua oară a afirmat că a întâlnit-o de câteva ori, începând cu anul 2000, iar ultima dată a precizat că a întâlnit-o o singură dată, în anul 2002;

b) primul petent nu a putut să prezinte sau să indice nicio piesă rezultată din activitatea jurnalistică pe care pretinde că a desfășurat-o vreme de peste 12 ani, din 1995 până în 2007, și nici nu

a dovedit că ar fi lucrat undeva, în calitate jurnalist. De asemenea, cu toate că primul petent crede că era căutat din cauza informațiilor pe care le-a furnizat și că a fost identificat în arhivele Annei Politkovskaja, totuși, jurnalista a murit la 6 octombrie 2006, iar petenții nu au avut niciun fel de probleme după aceea, timp de un an întreg;

c) primul petent a oferit informații divergente în legătură cu momentul în care a aflat că soția și fiica lui sunt în viață: inițial a indicat data de 15 noiembrie, iar mai târziu data de 15 octombrie;

d) se pare că primul petent a reușit să rămână în tabăra rebelilor până când s-a reîntâlnit cu familia sa, în decembrie 2007, cu toate că în octombrie 2007 H. l-a sfătuit să se sinucidă. În fine, Consiliul de Imigrări a considerat că rănile primului petent nu sunt suficiente pentru a justifica cererea lui de acordare a azilului, astfel încât aceasta a fost respinsă.

Într-o hotărâre separată referitoare la Doamna I., Consiliul de Imigrări a reținut afirmația acesteia că ar fi fost abuzată de cei care au răpit-o, pe motiv că nu era o cecenă „pură”. Consiliul a considerat uimitoare această afirmație, în cazul în care răpitorii erau, într-adevăr, reprezentanți ai Serviciului de Securitate Federală. Consiliul a mai reținut că petenta nu poate să identifice persoanele care au răpit-o și a apreciat că susținerile ei în legătură cu modul în care a reușit să părăsească clădirea unde fusese închisă, nu par credibile. Având în vedere aceste aspecte, precum și faptul că petenta nu a pretins că ar fi personal amenințată de F.S.B. sau de oricine altcineva, înainte sau după acest incident, Consiliul a considerat că ea nu a dovedit că ar avea nevoie de protecție. Prin urmare, Doamna I. nu poate fi considerată un refugiat sau un străin care are, în alt mod, nevoie de protecție, în sensul Legii privind străinii.

În apel, petenții s-au adresat Curții pentru Imigrări și au fost ascultați la 17 iunie 2009, în prezența unui interpret și a avocatului lor. Primul petent a afirmat că a auzit de jurnalista Anna Politkovskaja în anul 2000, a contactat-o și s-a întâlnit cu ea în anul 2002, în Cecenia. El nu a discutat anterior cu Anna Politkovskaja, iar ulterior au ținut legătura printr-o persoană de contact, care i-a dat role de film pentru activitatea lui; petentul i-a trimis acestei persoane, în secret, tot materialul pe care l-a realizat. Atunci când soția și fiica lui au fost răpite, familia trăia ascunsă. Primul petent aflase că este căutat de la persoane care au văzut anunțuri în Grozni. Nimeni din sat nu i-a trădat prezența. Soția primului petent a afirmat că a fost protejată de H., după ce a scăpat de cei care au răpit-o. Petenții au prezentat un certificat medical din 13 noiembrie 2008, referitor la primul petent, în care se consemna, *inter alia*, că acesta prezintă simptome de stres post-traumatic.

Printr-o decizie din 15 iulie 2009, Curtea pentru Imigrări a menținut hotărârea Consiliului și a împărțit concluzia acestuia, în sensul că situația generală din Federația Rusă nu justifică, în sine, acordarea azilului și că era necesară o evaluare individuală, de la caz la caz. Ea a constatat, de asemenea, că rănile primului petent au fost cauzate, probabil, de rele tratamente asemănătoare torturii. Totuși, chiar dacă probele susțin afirmațiile primului petent, și chiar ținând cont de faptul că nu este de așteptat ca victimele torturii să facă afirmații absolut coerente și necontradictorii, Curtea pentru Imigrări a considerat că primul petent nu a reușit să fie convingător în ceea ce privește motivele pentru care a fost supus abuzului și identitatea celor care i-au aplicat rele tratamente. Atunci când a evaluat credibilitatea primului petent, Curtea pentru Imigrări a reținut că acesta și-a schimbat de câteva ori declarațiile, în unele aspecte esențiale. Pe lângă discrepanțele sesizate de Consiliul de Imigrări, referitoare la pretinsele contacte ale petentului cu Anna Politkovskaja, Curtea pentru Imigrări a reținut că, potrivit cererii de apel, primul petent a vorbit de câteva ori la telefon cu Anna Politkovskaja, începând cu anul 2000. Pe de altă parte, în

timpul audierilor a afirmat că a întâlnit-o o singură dată, în anul 2002, că nu a avut niciun contact direct cu ea, înainte sau după acel moment, și că au ținut legătura printr-un intermediar.

De asemenea, Curtea pentru Imigrări a reținut că nu este clar cum a luat petentul legătura cu Anna Politkovskaja pentru prima dată. Potrivit susținerii lui din 13 mai 2008, a întâlnit-o atunci când lucra pentru Amnesty Internațional. Totuși, în timpul audierilor din fața Curții pentru Imigrări, petentul a afirmat că a încercat să ia legătura cu Anna Politkovskaja prin intermediul unor persoane care lucrau domeniul său. În ceea ce privește pretinsa activitate jurnalistică a primului petent, Curtea pentru Imigrări a reținut că descrierea activității lui este extrem de vagă și, în ciuda susținerii că el a susținut că ar fi adunat material vreme de câțiva ani, el nu a putut să prezinte niciun exemplu concret și nicio probă în acest sens. Prin urmare, Curtea pentru Imigrări a considerat că există motive pentru a pune la îndoială credibilitatea susținerilor petenților. Doi membri ai Curții pentru Imigrări au votat împotriva concluziei la care a ajuns această instanță și au apreciat că divergențele din explicația petenților se referă la chestiuni nesemnificative și că petenții nu și-ar fi putut demonstra povestea personală mai bine decât au făcut-o deja.

La 16 octombrie 2009, petenților li s-a refuzat calea de atac a recursului la Curtea de Apel pentru Imigrări (*Migrationsöverdomstolen*).

II. La 16 noiembrie 2009, petenții s-au adresat Curții Europene a Drepturilor Omului și au solicitat aplicarea unei măsuri provizorii, în conformitate cu prevederile Regulii nr. 39 din Regulamentul Curții. La 20 noiembrie 2009, Curtea a solicitat Guvernului suedez să suspende expulzarea petenților în Federația Rusă, până la noi indicații.

La 15 decembrie 2009, plângerea a fost comunicată Guvernului reclamat; totodată, petenților li s-a solicitat să precizeze dacă, înainte de a se alătura grupului de rebeli, în 1995, primul petent a urmat vreo formă de pregătire în jurnalism sau fotografie și dacă a lucrat vreodată oficial în calitate de jurnalist sau de fotograf. De asemenea, în eventualitatea în care răspunsul lui ar fi fost afirmativ, i s-a cerut să prezinte înscrisuri în acest sens sau să indice materiale realizate de el. În plus, i s-a solicitat documente sau dovezi ale muncii lui, cum ar fi articole, înregistrări, fotografii etc., pe care pretinde că le-a realizat în intervalul 1995-2007 sau, dacă acest lucru nu este posibil, să precizeze din ce motive sau, cel puțin, să facă o descriere detaliată a materialului documentar pe care susține că l-a realizat. În plus, i s-a solicitat informații detaliate în legătură cu materialele documentare pe care le-a realizat și în legătură cu cei care le-au folosit, fie că este vorba despre persoane, jurnaliști, instituții, ONG-uri etc.

Referitor la prima întrebare a Curții, petenții au afirmat că primul petent a început să lucreze în 1985, ca ucenic la un ziar local, unde a învățat despre munca unui jurnalist fotograf. După doi ani, a început să lucreze cu normă parțială, în calitate de asistent al jurnalistului fotograf al ziarului, până în anul 1992, când s-a închis tipografia. Ulterior, în paralel cu alte slujbe pe care le-a avut, primul petent s-a pregătit pentru examenul de admitere la Facultatea de Jurnalism, dar nu a intrat niciodată, din cauza sancțiunilor economice din 1993 și a războiului din 1994. Materialul rezultat din fotografiile și din rapoartele lui privind executarea sătenilor a fost trimis unor companii de televiziune. Era, probabil, mai corect să se spună că primul petent a lucrat în domeniul jurnalismului, decât că a fost jurnalist.

În ceea ce privește solicitarea unor documente sau probe referitoare la activitatea primului petent, Curtea a primit o compilație de materiale, pretins a fi fost realizate de către primul petent, în intervalul 1995-2007. El a susținut că nu se afla în posesia nici unui articol în care să-i fie menționat numele și nu a oferit mai multe detalii referitoare la legătura dintre activitatea lui

și compilația respectivă. În plus, primul petent a dat exemplul unui articol tradus din limba rusă, intitulat „Martie 1996, «scut uman» în Samashki”, despre care a pretins că avea la bază materialele lui. Articolul a fost găsit pe internet.

Guvernul a precizat că această compilație nu conține decât o descriere succintă și generală a unor incidente petrecute în Cecenia, care sunt deja disponibile din surse libere, inclusiv pe internet, și că nu există nicio explicație privind legătura, dacă este vreuna, dintre incidentele respective și activitatea primului petent. În orice caz, Guvernul a exprimat dubii cu privire la posibilitatea efectivă a primului petent de a se deplasa atât de des în zonă și de a desfășura toată această activitate jurnalistică, așa cum reiese din compilația prezentată, având în vedere că, din 1994, el nu a avut niciun act de identitate. În fine, exemplul articolului despre care se pretinde că ar avea la bază rapoartele primului petent, nu conține nici măcar o singură trimitere la numele lui, cu toate că majoritatea notelor de subsol din traducerea engleză, aflată pe internet, se referă la o sursă sau la persoana care a înregistrat o anumită declarație și oferă informații în legătură cu locul și cu momentul în care a avut loc incidentul relatat.

III. Legislația internă relevantă trimite la prevederile Legii privind străinii (*Utlänningslagen*, 2005:716), conform căreia, cu unele excepții, un străin care poate fi calificat drept refugiat sau care are, în alt mod, nevoie de protecție, este îndreptățit la obținerea unui permis de ședere în Suedia. Potrivit legii, unui străin i se poate acorda permis de ședere chiar dacă s-a emis un ordin de expulzare pe numele lui, atunci când apar elemente noi care indică faptul că există motive temeinice să se creadă, *inter alia*, că aplicarea ordinului de expulzare ar expune acea persoană la riscul aplicării pedepsei capitale sau a unor pedepse corporale, la tortură sau la alte tratamente ori pedepse inumane sau degradante, sau atunci când există motive medicale sau de altă natură care împiedică aplicarea ordinului de expulzare.

IV. Informații relevante privind Cecenia

A. Raportul din 6 septembrie 2011, întocmit de Thomas Hammarberg, Comisar pentru drepturile omului al Consiliului European, ca urmare a vizitei sale în Federația Rusă, în perioada 12-21 mai 2011

Raportul Comisarului Thomas Hammarberg precizează, printre altele, că situația din Caucazul de Nord continuă să prezinte provocări majore pentru protecția drepturilor omului. În acest sens, cele mai grave probleme din republicile vizitate sunt considerate măsurile împotriva terorismului, răpirile, disparițiile și relele tratamente, impunitatea și situația activiștilor pentru protecția drepturilor omului. Raportul cuprinde observațiile și recomandările Comisarului, în legătură cu aceste probleme.

Referitor la măsurile împotriva terorismului, în raport se precizează faptul că provocările continue la adresa securității, în Caucazul de Nord, echivalează cu o criză majoră în desfășurare, ale cărei consecințe depășesc cu mult limitele geografice ale regiunii. Autoritățile statului au, într-adevăr, obligația clară de a proteja publicul împotriva terorismului și împotriva acțiunilor grupărilor ilegale înarmate, însă măsurile împotriva terorismului trebuie aplicate cu respectarea deplină a normelor privind drepturile omului.

Comisarul s-a arătat profund îngrijorat de persistența relatărilor și a informațiilor referitoare la răpiri, dispariții și rele tratamente aplicate unor persoane private de libertate, în Caucazul de Nord. Cu toate că, în Cecenia, numărul disparițiilor și al răpirilor s-ar putea să fi scăzut, în

comparație cu anul 2009, situația rămâne încă departe de normalitate. El s-a referit la efectele pe termen lung pe care le au disparițiile, asupra societății ca întreg, și a susținut propunerea Consiliului Prezidențial pentru Instituțiile Societății Civile și pentru Drepturile Omului, în sensul constituirii unei comisii federale interdepartamentale, care să clarifice soarta persoanelor dispărute pe parcursul întregii perioade a operațiunilor împotriva terorismului, din Caucazul de nord. De asemenea, Comisarul a subliniat importanța aplicării sistematice, în practică, a normelor care interzic portul măștilor sau al uniformelor nestandardizate, fără însemne distinctive, și utilizarea unor vehicule fără marcaje distinctive în timpul operațiunilor de investigare. El a încurajat o diseminare largă, în rândul celor autorizați să desfășoare operațiuni de investigare a tuturor rapoartelor Comitetului European pentru prevenirea torturii și a tratamentului sau a pedepselor inumane sau degradante.

Comisarul a precizat că tiparul persistent de nepedepsire pentru violări grave ale drepturilor omului se numără printre cele mai dificile probleme din Caucazul de Nord și, în opinia lui, continuă să genereze o mare îngrijorare. În mod cert, s-au luat și măsuri pozitive, cum ar fi crearea Comitetului de Investigare, încurajarea participării victimelor la procedurile penale și promulgarea unor diverse directive, precum liniile directoare ale Curții Supreme cu privire la participarea victimelor, și instrucțiunile Parchetului General și ale Comitetului de Investigare, privind desfășurarea investigațiilor. În ciuda acestor măsuri de natură sistemică, legislativă și regulatoare, informațiile adunate în timpul vizitei sale au condus Comisarul la concluzia că, în esență, situația concretă a rămas neschimbată de la ultima lui vizită, din septembrie 2009. El a subliniat necesitatea interzicerii efective a torturii și a relelor tratamente, precum și importanța investigării efective a situațiilor în care actori statali au fost implicați în posibile violări a dreptului la viață; de asemenea, le-a cerut liderilor Rusiei să transmită mesajul neechivoc că impunitatea nu va mai fi tolerată și să susțină o motivare adecvată a persoanelor autorizate să facă investigații.

Comisarul a precizat că activiștii pentru protecția drepturilor omului continuă să întâmpine probleme serioase în activitatea lor și sunt expuși unor mari riscuri. În circumstanțe care presupun provocări considerabile la adresa protecției drepturilor omului, este cu atât mai important să se ia măsuri, astfel încât persoanele și organizațiile care se implică în monitorizarea drepturilor omului să își poată desfășura activitatea fără impedimente.

B. Raportul pe 2010 privind drepturile omului în Rusia, întocmit la 8 aprilie 2011, de către Departamentul de Stat al Statelor Unite

Sub titlul „Utilizarea excesivă a forței și alte abuzuri în conflicte interne”, Raportul privind drepturile omului în Rusia, întocmit de către Departamentul de Stat al Statelor Unite la 8 aprilie 2011, precizează că violența continuă să se răspândească în republicile din Caucazul de Nord, fiind generată de separatism, de conflicte inter-etnice, de mișcări de tip jihad, vendete, criminalitate și excese din partea forțelor de securitate. Cu toate acestea, Cecenia a înregistrat o diminuare a violenței, în comparație cu anul anterior. Personalul guvernamental, rebelii și elementele criminale au continuat să se implice în răpiri în Caucazul de nord. Oficialii și observatorii nu cad de acord cu privire la numărul victimelor. Grupările pentru drepturile omului cred că numărul răpirilor declarate este denaturat, din cauza faptului că rudele victimelor refuză să se plângă la autorități, de frica represaliilor. Potrivit unui raport de pe site-ul web *Caucasian Knot*, în anul 2010, aproximativ cincizeci de persoane au fost răpite sau deținute ilegal de facțiuni înarmate

din Caucazul de nord și doar șaisprezece dintre acestea au fost eliberate. Se pare că nu există nicio tragere la răspundere pentru forțele guvernamentale implicate în răpiri. Apar permanent relatări potrivit cărora răpирile sunt generate de motive politice și sunt urmate de bătăi sau de tortură, cu scopul de a obține mărturisiri. Se spune că forțele de securitate aflate sub comanda președintelui cecen Kadyrov joacă un rol important în răpiri, uneori din proprie inițiativă, alteori în operațiuni conjuncte cu forțele federale. Grupările pentru drepturile omului au relatat că aceste forțe sunt suspectate frecvent pentru dispariții și răpiri, inclusiv pentru dispariția și răpirea membrilor de familie ai comandanților și ai luptătorilor rebeli.

Se relatează că forțe înarmate și unități ale poliției au abuzat și au torturat în mod frecvent persoane închise în facilitățile de detenție unde autoritățile federale se ocupau de rebeli și de cei suspectați că i-ar sprijini. În Cecenia și în Ingușeția există în continuare relatări despre forțe guvernamentale care recurg la tortură. Există și un raport despre o campanie cecenă permanentă de incendiere; ea a fost declanșată în anul 2008, în urma unor amenințări explicite din partea președintelui cecen Kadyrov și a primarului musulman din Groznii, Khuchiyev, potrivit cărora vor fi arse complet casele aparținând familiilor ale căror fii erau suspectați că s-ar fi alăturat insurecției. Atunci când a fost ucisă, în 2009, activista pentru drepturile omului Natalya Estemirova lucra la un documentar despre campania de incendiere.

C. Schweizerische Flüchtlingshilfe (Consiliul elvețian pentru refugiați); Caucazul de nord: securitate și drepturile omului, 12 septembrie 2011

Referitor la situația generală privind securitatea, raportul din 12 septembrie 2011 al Consiliului elvețian pentru refugiați precizează că nivelul violenței a crescut în anul 2010, în Cecenia, Daghestan și Ingușeția. Cu toate că a scăzut numărul persoanelor ucise, a crescut, în schimb, numărul civililor răniți, ceea ce indică faptul că civilii sunt tot mai afectați de conflictul armat dintre serviciile de securitate și rebeli. La 19 noiembrie 2010, președintele rus Medvedev a precizat că, în concret, situația din Caucazul de Nord nu s-a îmbunătățit. Impunitatea răspândită a continuat să încurajeze arbitrariul exersat de serviciile de securitate.

Acțiunile care au generat principalele violări ale drepturilor omului sunt: detenția arbitrară, în centre secrete de detenție, cu scopul de a obține mărturisiri și informații despre rebeli, prin tortură și rele tratamente; răpiri și dispariții executate de membrii serviciilor federale și locale de securitate și de grupări criminale, în vederea răscumpărării; campania de incendiere care viza membrii de familie ai preținșilor rebeli; și absența oricărei compensații financiare pentru, de pildă, casele și bunurile distruse în incendii. Persoanele care sunt cel mai expuse pericolului aparțin următoarelor categorii: activiștii organizațiilor non-guvernamentale și ai protecției drepturilor omului; victimele, avocații lor, martorii și familiile acestora; jurnaliștii; oponenții guvernului, repatriații și rudele lor. Raportul menționează că, în general, repatriații sunt reținuți imediat, sunt interogați cu privire la șederea lor în străinătate și, uneori, sunt torturați. Interogarea nu încetează automat după eliberarea lor din detenție; repatriații și rudele lor trebuie să se aștepte la detenție arbitrară, în orice moment. În cazuri individuale, sunt inventate suspiciuni criminale, astfel încât repatriaților să li se poată aplica rele tratamente, ca o formă de pedeapsă pentru că au părăsit anterior din Cecenia.

D. Cecenii din Federația Rusă: raportul din octombrie 2011 al Serviciului danez de imigrare, întocmit de delegația sa pentru investigare, trimisă la Moscova și la St. Petersburg în perioada 12-29 iunie 2011

Raportul din octombrie 2011 al Serviciului danez de imigrare are la bază date statistice furnizate de organizația non-guvernamentală „Memorial”. Raportul precizează că anul 2008 a cunoscut o recurență a vechilor tactici constând în răpiri și dispariții, iar numărul persoanelor răpite a crescut din nou în 2009, la 93 de cazuri înregistrate. În plus, a crescut dramatic numărul incendiilor punitive a locuințelor. Nu există date mai recente, întrucât activitatea organizației non-guvernamentale „Memorial” a fost grav afectată de răpirea și uciderea Natalyei Estemirova, în 2009, urmată de suspendarea activității organizației, pentru șase luni. Human Rights Watch a raportat însă un număr mai redus de violări ale drepturilor omului în Cecenia, în anul 2010 și la începutul anului 2011. Ambele organizații non-guvernamentale au afirmat că, după moartea Natalyei Estemirova, este tot mai greu să se obțină informații de încredere despre situația privind securitatea în Cecenia și că victimelor bătailor, amenințărilor și detenției le este tot mai frică să raporteze aceste incidente ONG-urilor sau autorităților oficiale de investigare.

Raportul a enumerat categoriile de persoane care se află, în mod special, în pericol de a fi expuse torturii, disparițiilor, răpirilor și omorului extrajudiciar: grupările rebele și orice persoane suspectate că ar sprijini sau că ar simpatiza cu acestea; rudele și prietenii celor care sprijină sau simpatizează cu grupările rebele; băbății tineri, sănătoși; femeile tinere; persoanele care înregistrează plângeri la Parchet, la ONG-uri sau la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și cele care se reîntorc din străinătate. Referitor la această ultimă categorie de persoane, există relatări potrivit cărora repatriații sunt opriți de autoritățile de aplicare a legii, care le pretind bani, sau sunt răpiți, în vederea răscumpărării. În continuare, ei riscă să fie suspectați că ar deține informații despre elemente anti-Kadyrov din diaspora cecenă în țările din vestul Europei și sunt adesea interogați, la întoarcerea în Cecenia. O persoană care se reîntoarce din străinătate trebuie să se asocieze în mod explicit guvernului și politicilor lui Kadyrov. Pe de altă parte, Organizația Internațională pentru Migrare (IOM) din Rusia a făcut relatări cu privire la întoarcerile voluntare în Cecenia, care sunt considerate un succes. În anul 2010, IOM a sprijinit aproximativ 2000 de repatrieri în Caucazul de Nord. IOM a organizat vizite regulate în Cecenia și i-a întâlnit pe cei care s-au repatriat. Totuși, organizația a mărturisit că este dificil să evalueze situația din Cecenia pe baza unor vizite atât de scurte. În plus, s-a subliniat faptul că numărul celor care se reîntorc printr-un proiect IOM ar putea fi prea redus, pentru a reflecta situația repatriaților, în general.

În ceea ce privește pericolul în care s-ar afla foști membri ai grupărilor ilegale înarmate, raportul a citat o sursă anonimă dintr-o ambasadă vestică, potrivit căreia participanții activi în lupta împotriva armatei federale ruse, în perioada 1994-1996, care ulterior nu au fost activi militar sau oponenți ai regimului lui Kadyrov, nu sunt expuși riscului de a fi persecutați de către autoritățile cecene actuale.

E. Liniile directoare privind tratamentul acordat persoanelor deplasate intern, a persoanelor care solicită azil și a refugiaților în Europa, de către Consiliul European pentru refugiați și exilați (ECRE), actualizate în martie 2011

Referitor la cecenii care se reîntorc din alte țări, Liniile directoare ECRE din martie 2011 au precizat că, după repatriere, aceștia sunt deseori suspectați că fac parte din grupări ilegale înarmate sau, cel puțin, că dispun de resurse importante. Ei întâmpină suspiciune, devin victime

ale șantajului și li se construiesc procese penale; sunt chemați la audieri, la Serviciile de Securitate Federală și la Ministerul de Interne, unde sunt supuși unor interogatorii, de multe ori însoțite de amenințări, rele tratamente și pretenții de plată. Bărbații tineri, în mod special, sunt obligați să colaboreze cu serviciile de securitate. Cei care vorbesc pe față despre regim sunt cei mai expuși pericolului; este cazul, de pildă, al petenților la Curtea Europeană a Drepturilor Omului și al celor care se adresează instanțelor interne, autorităților federale sau organizațiilor non-guvernamentale.

V. În drept

1. Interpretarea și aplicarea art. 36§1 din Convenție

Art. 36§1 din Convenție prevede:

„În orice cauză prezentată de un reclamant unei Camere sau Marii Camere, Înalta Parte Contractantă, al cărei cetățean este reclamantul, are dreptul de a prezenta observații scrise și de a lua parte la audieri.”

Art. 36§1 din Convenție, coroborat cu Regula 44§1 (a) și (b) din Regulamentul Curții, permite unui Stat Membru să intervină într-o cauză generată de o plângere înregistrată la Curte de către unul dintre naționali săi, împotriva unui alt Stat Membru.

Aceste prevederi reflectă dreptul la protecție diplomatică, în temeiul căruia statul are posibilitatea să-și protejeze naționali, atunci când aceștia suferă un prejudiciu, ca urmare a unei violări a dreptului internațional public de către un alt Stat Membru. Se pune însă problema dacă spiritul Convenției și scopul art. 36§1 permit recunoașterea unui drept de intervenție în cauze ca aceasta, în care petenților li s-a respins cererea de azil, iar motivul pentru care ei se adresează Curții este teama față de relele tratamente la care ar putea fi supuși, dacă s-ar întoarce în țara de origine.

Lucrările pregătitoare legate de art. 36 păstrează tăcerea cu privire la acest aspect. Probabil, autorii Convenției nu au anticipat faptul că plângerile formulate de persoane cărora un Stat Membru le-a respins cererea de azil și în privința cărora a dispus expulzarea către țara lor de origine, care este un alt Stat Membru, ar putea ridica probleme din perspectiva art. 2 și 3 din Convenție. De asemenea, nu există nici jurisprudență care să poată contribui la interpretarea art. 36§1, în astfel de situații.

În opinia Curții, art. 36§1 oferă unui Stat Membru dreptul de a interveni în sprijinul naționaliilor săi ale căror drepturi și interese ar fi putut fi prejudiciate de către un alt Stat Membru. Totuși, dacă naționali fac afirmații care, *prima facie*, ar duce la concluzia că întoarcerea lor în țara de origine, Stat Membru, ar putea determina o posibilă violare a art. 2 și 3, atunci acel Stat Membru nu se află, obiectiv, în poziția de a-și sprijini naționali. Mai mult chiar, art. 36§1 nu include dreptul unui Stat Membru de a se apăra pe sine în fața Curții, decât atunci când petenții pretind, în cererea lor, că sunt și victime ale unei violări a drepturilor lor de către acel Stat Membru.

În concluzie, art. 36§1 nu se aplică în cauzele în care petenții se adresează Curții din teama de a nu fi trimiși într-un Stat Membru care i-ar putea supune unui tratament contrar art. 2 și 3 din Convenție. De aceea, în asemenea circumstanțe, cererile nu sunt transmise statului de origine al petenților, pentru a-l invita să intervină.

Din aceste considerente, Federația Rusă nu a fost notificată în legătură cu prezenta cerere.

2. Pretinsa violare a art. 3 din Convenție

Petenții au susținut că aplicarea ordinului de deportare, în vederea întoarcerii lor în Rusia, ar viola art. 3 din Convenție, care prevede că „Nimeni nu poate fi supus torturii, nici pedepselor sau tratamentelor inumane ori degradante”.

Petenții au susținut că, în Rusia, situația generală a persoanelor de origine cecenă este atât de gravă, încât acest aspect este un motiv suficient pentru a considera că deportarea lor ar viola art. 3 din Convenție.

În plus, la întoarcerea lor în Rusia, petenții sunt expuși, personal, unui risc real, pe care autoritățile suedeze l-au ignorat atunci când au refuzat să le acorde azil. Afirmările petenților cu privire la starea de fapt sunt credibile și rezonabile și s-a demonstrat, prin probe medicale puternice, că primul petent a fost supus torturii.

Petenții s-au referit, în primul rând, la certificatul medical din 17 aprilie 2008, care constată prezența unor răni pe corpul primului petent, care pot fi corelate cu explicația lui, atât în ceea ce privește perioada cât și gradul torturii la care a fost supus și, în al doilea rând, la certificatul medical din 13 noiembrie 2008, potrivit căruia primul petent prezintă simptome de stres post-traumatic. În opinia petenților, autoritățile suedeze au ignorat total aceste ultime informații. De aceea, autoritățile suedeze ar fi trebuit să fie mai îngăduitoare cu privire la întinderea probațiunii administrată de primul petent, în vederea obținerii dreptului de ședere permanentă în Suedia.

Guvernul reclamat a subliniat că nu urmărește să subestimeze îngrijorarea legitimă legată de situația drepturilor omului în Rusia, mai ales în regiunea Caucaz, însă circumstanțele evidențiate în rapoartele recente nu sunt suficiente, în sine, pentru a se stabili că întoarcerea petenților în Rusia ar duce la o violare a art. 2 și 3 din Convenție.

În plus, petenții nu au reușit să demonstreze că sunt expuși unui risc personal real la întoarcerea lor în Rusia. Credibilitatea petenților are o importanță fundamentală, iar autoritățile suedeze sunt în măsură să evalueze atât probele și informațiile prezentate de cei care formulează cereri de acordare a azilului, cât și susținerile și pretențiile lor. În această cauză, petenții au fost ascultați de Consiliul de Imigrări și de Curtea pentru Imigrări, iar cele două instanțe interne au făcut o analiză completă a stării de fapt și a documentelor existente. Singura probă scrisă constă în certificatele medicale din 7 aprilie și din 12 noiembrie 2008. Nu există niciun motiv pentru a pune la îndoială sau pentru a respinge evaluarea acestor probe scrise, făcută de Curtea pentru Imigrări, potrivit căreia, deși certificatele confirmă versiunea primului petent, documentele în sine nu pot demonstra nici susținerile lui legate de cei care l-au supus unor abuzuri sau de motivele pentru care a fost supus abuzurilor și nici alte circumstanțe și argumente invocate în cauză.

Este surprinzător că, deși a pretins că a lucrat ca jurnalist și fotograf vreme de peste doisprezece ani, din 1995 până în 2007, primul petent nu poate oferi niciun exemplu concret în acest sens, cu toate că i s-a cerut în mod expres, atât de către autoritățile interne cât și de Curtea Europeană. El nu a putut să prezinte nici o probă a acestor activități, ceea ce este semnificativ, având în vedere susținerea lui că ar fi furnizat material scris și fotografic pentru, *inter alia*, Amnesty International, Human Rights Watch, Anna Politkovskaya, BBC și alte companii de

televiziune. Acest lucru este cu atât mai surprinzător cu cât, în interviul din 16 septembrie 2008 din fața Consiliului de Imigrări, primul petent a afirmat că a documentat peste o mie de crime, ceea ce demonstrează că munca lui a avut o mare întindere. Așa cum au remarcat Consiliul de Imigrări și Curtea pentru Imigrări, în procedurile interne nu s-a oferit nicio explicație satisfăcătoare cu privire la această absență a probelor legate de pretinsa ocupație a primului petent. În plus, există lacune și neconcordanțe între afirmațiile petenților, sub mai multe aspecte. De asemenea, având în vedere afirmația petenților potrivit căreia aceștia nu au avut nici un act de identitate din 1994, Guvernul a considerat că este puțin probabil ca o astfel de situație să nu-i fi creat primului petent probleme serioase, în pretinsa lui activitate de jurnalist, întrucât el trebuie să fi făcut față în mod frecvent unor controale ale poliției și blocadelor rutiere. Pe scurt, Guvernul a susținut că există motive temeinice pentru a pune la îndoială credibilitatea de ansamblu a susținerilor formulate de petenți în fața Curții.

Curtea a subliniat că, potrivit dreptului internațional și cu condiția respectării tratatelor existente, inclusiv a Convenției, Statele Contractante pot să decidă în mod suveran cu privire la intrarea, șederea și expulzarea străinilor.

Totuși, expulzarea dispusă de către un Stat Contractant poate da naștere unei probleme, din perspectiva art. 3, și poate antrena răspunderea aceluia stat în temeiul Convenției, atunci când există motive temeinice să se creadă că, în ipoteza expulzării, persoana vizată ar fi expusă riscului real de a fi supusă unui tratament contrar art. 3. Într-o asemenea situație, art. 3 implică obligația de a nu expulza persoana respectivă în acel stat.

Pentru a verifica dacă s-a demonstrat că petentul ar fi expus unui risc real de a fi supus unui tratament interzis de art. 3, Curtea analizează consecințele previzibile ale trimiterii unui petent în statul de destinație, ținând cont de situația generală de acolo și de circumstanțele personale ale petentului. În acest sens, Curtea va evalua problema în lumina întregului material care îi este prezentat sau, dacă este necesar, a materialului obținut din proprie inițiativă. Evaluarea existenței unui risc real trebuie să fie foarte riguroasă. În principiu, îi revine petentului sarcina de a administra probe care să dovedească faptul că există motive temeinice pentru se a crede că aplicarea măsurii contestate l-ar expune unui risc real de a fi supus unui tratament contrar art. 3.

Curtea trebuie să fie convinsă că evaluarea făcută de autoritățile Statelor Contractante este adecvată și susținută de informații interne și de informații care provin din alte surse obiective, de încredere, cum ar fi alte State Contractante sau non-Contractante, agenții ale Națiunilor Unite și organizații non-guvernamentale renumite.

Având în vedere jurisprudența sa referitoare la dispariții și rele tratamente în Cecenia, precum și informațiile recente privind *situația drepturilor omului și a securității în Cecenia*, Curtea are cunoștință de disparițiile care au loc, de violența arbitrară, de nepedepsirea autorilor și de relele tratamente din facilitățile de detenție, îndreptate mai ales împotriva anumitor categorii de persoane, cum sunt foști rebeli și rude ale acestora, adversari politici ai lui Ramzan Kadyrov, jurnaliști, activiști pentru drepturile omului și persoane care au adresat plângeri unor organizații internaționale. Curtea are cunoștință și de interogatoriile celor care se reîntorc și de hărțuirea, posibila detenție și relele tratamente aplicate de Serviciul de Securitate Federală, de autorități locale de aplicare a legii și de organizații criminale. Cu toate acestea, Curtea consideră că situația generală de pericol existentă acolo nu este suficient de gravă pentru a permite concluzia că reînțorcerea petenților în Rusia ar echivala cu o violare a art. 3 din Convenție.

În ceea ce privește *situația personală a petenților*, aceștia au susținut că au fost supuși unor rele tratamente de către „grupul lui Kadyrov” și că sunt expuși riscului de a fi, din nou, victimele

unor rele tratamente, la întoarcerea în Rusia, întrucât primul petent a făcut fotografii și relatări în legătură cu numeroase crime comise de stat împotriva cecenilor, între 1995 și 2007.

Guvernul a pus la îndoială credibilitatea petenților și a indicat numeroase neconcordanțe din relatările lor. Curtea este de acord că, în principiu, autoritățile interne se află în cea mai bună poziție pentru a evalua atât starea de fapt cât și credibilitatea martorilor, întrucât ele au avut ocazia să asculte, să vadă și să evalueze atitudinea persoanelor implicate. În același timp, Curtea recunoaște însă că situația specială în care se află deseori cei care solicită azil impune acordarea beneficiului îndoielii, atunci când este vorba despre evaluarea credibilității afirmațiilor făcute și a înscrisurilor prezentate în probațiune. Totuși, dacă informațiile prezentate oferă motive serioase pentru a pune la îndoială sinceritatea celui care solicită azil, persoana respectivă trebuie să dea explicații satisfăcătoare pentru eventualele neconcordanțe.

În această cauză, autoritățile naționale nu au pus la îndoială faptul că petentul a fost supus torturii. Dar, deși probele susțin afirmațiile lui că ar fi fost torturat și cu toate că nu este de așteptat ca victimele torturii să ofere afirmații absolut coerente și concordante, autoritățile interne au precizat că primul petent nu a dovedit suficient motivele pentru care a fost supus torturii și de către cine a fost torturat. În special, referitor la susținerea potrivit căreia primul petent ar fi fost un martor cheie, căutat de autoritățile ruse, cu o recompensă semnificativă atașată predării lui, pe motiv că a lucrat ca jurnalist în defavoarea acestora, Curtea pentru Imigrări a subliniat că afirmațiile lui sunt foarte vagi și că el nu a putut oferi niciun exemplu concret și nicio probă în legătură cu activitatea sa, deși a pretins că a adunat material, timp de doisprezece ani. Prin urmare, Curtea pentru Imigrări a găsit motive pentru a pune la îndoială credibilitatea afirmațiilor făcute primului petent.

Acest lucru conduce spre o problemă esențială, aceea de a ști dacă faptul, izolat, că o persoană a fost supusă torturii, este suficient pentru a demonstra că ea va fi expusă unui risc real de a fi, din nou, victima unui tratament contrar art. 3, în cazul în care ar fi expulzată în statul unde s-au aplicat acele rele tratamente. În cauza *R.C. c. Suedia*, Curtea a stabilit că, de vreme ce persoanele care au solicitat azil au dovedit că fuseseră victime ale torturii, statul reclamat este cel căruia îi revine sarcina să înlătore orice dubiu cu privire la riscul unui tratament recurent, contrar art. 3, în ipoteza în care s-ar aplica măsura expulzării. În afară de cazul statelor în care situația generală este suficient de gravă încât să se poată concluziona că expulzarea oricărei persoane căreia i s-a refuzat cererea de azil reprezintă o violare a art. 3 din Convenție, Curtea admite că, pentru a înlătura orice dubiu cu privire la recurența unui tratament contrar art. 3, așa cum se menționează în *R.C. c. Suedia*, statul solicitat trebuie, cel puțin, să poată evalua situația personală a solicitantului. Însă acest lucru ar putea fi imposibil, atunci când nu există nicio dovadă a identității persoanei care solicită azil și când informațiile oferite în susținerea cererii de azil oferă motive de îndoială cu privire la credibilitatea solicitantului.

În plus, potrivit jurisprudenței consolidate a Curții, persoana care urmează să fie expulzată este cea căreia îi revine, de principiu, sarcina de a administra probe care să demonstreze că există motive temeinice pentru a se crede că există un risc real ca ea să fie supusă unui tratament contrar art. 3, dacă s-ar aplica măsura contestată. Atunci când astfel de probe sunt administrate, Guvernul este cel care trebuie să înlătore orice îndoială, în sens contrar. Prin urmare, Curtea consideră că atunci când o persoană care solicită azil, cum este primul petent, invocă faptul că a fost supus unor rele tratamente, indiferent dacă aceste afirmații sunt susținute de probe sau nu sunt contestate, este totuși de așteptat ca acea persoană să demonstreze că există motive concrete și temeinice pentru a se crede că va fi expusă riscului de a suferi același

tratament dacă s-ar întoarce în țara de origine, din cauza activităților sale politice, a apartenenței la un grup în privința căruia surse de încredere confirmă aplicarea unor rele tratamente de către autorități, din cauza existenței unui mandat de arest sau a altor probleme concrete, legate de autoritățile statului respectiv.

În această cauză, situația petentului a fost analizată temeinic de Consiliul de Imigrări și de Curtea pentru Imigrări, care au ascultat petenții, în prezența unui avocat. Nu există elemente care să indice că procedurile derulate în fața autorităților interne ar fi fost lipsite de garanții efective care să protejeze petenții împotriva arbitrarului sau că ar fi fost, în alt mod, viciate. Ambele instanțe au considerat că există motive pentru a pune la îndoială credibilitatea susținerilor petenților și au ajuns la concluzia că aceștia nu au reușit să demonstreze că ar trebui considerați refugiați sau străini care au nevoie de protecție, în sensul Legii privind străinii.

La fel ca autoritățile suedeze, Curtea constată că există probleme de credibilitate raportat la afirmațiile petenților, în special referitor la cei doisprezece ani de activitate jurnalistică a primului petent, care ar fi fost principalul motiv pentru relele tratamente aplicate petenților de F.S.B. și de grupul lui Kadyrov. La solicitarea Curții de a-i fi prezentate documente sau probe ale activității primului petent, ea a primit o compilație a unor episoade care, în susținerea lui, ar fi fost documentate de către el, între anii 1995 și 2007. Primul petent nu a oferit detalii cu privire la legătura dintre activitatea lui și compilația prezentată. În plus, el a oferit un singur exemplu al unui articol despre care a pretins că s-ar fi bazat pe rapoartele lui, dar a susținut că nu se află în posesia niciunui articol în care să-i fie menționat numele. Curtea reține, de asemenea, că primul petent nu a prezentat niciun articol scris de el, contrasemnat sau scris sub un pseudonim, și nici măcar o fotografie făcută de el și publicată de una dintre numeroasele și bine-cunoscutele surse media despre care pretinde că i-ar fi folosit materialele. În aceste circumstanțe, Curtea trebuie să conchidă că primul petent nu a reușit să prezinte documente sau informații care să-i permită acesteia să se distanțeze de concluzia autorităților interne, potrivit cărora există motive pentru a pune la îndoială credibilitatea petentului.

Prin urmare, la fel ca autoritățile interne, Curtea consideră că petenții nu au reușit să facă plauzibil faptul că ar fi expuși unui risc real de a suferi rele tratamente după întoarcerea în Federația Rusă, pe motivul pretensei activități jurnalistice a primului petent.

Așa cum s-a arătat mai sus, Curtea are cunoștință de interogarea repatriaților și de hărțuirea, detenția și relele tratamente din partea Serviciului de Securitate Federală, a autorităților locale de aplicare a legii și a unor organizații criminale. Cu toate acestea, Curtea consideră că situația generală nu este suficient de gravă pentru a permite concluzia că reîntoarcerea petenților ar constitui o violare a art. 3 din Convenție. Curtea subliniază că evaluarea riscului la care ar fi expusă persoana vizată trebuie făcută pe baza tuturor factorilor relevanți care ar putea crește acest risc, al aplicării unor rele tratamente. În opinia Curții, ar trebui să se țină cont și de faptul că este posibil ca numeroși factori personali să nu genereze un risc real, atunci când sunt analizați separat, dar să genereze un astfel de risc dacă sunt analizați cumulativ, într-un context de violență generală și rezistență puternică.

Curtea reține că, în hotărârile lor din octombrie 2008 și din iulie 2009, Consiliul de Imigrări și Curtea pentru Imigrări nu au făcut o evaluare separată a riscului specific existent în cazul petenților, în condițiile în care primul petent avea cicatrici vizibile și semnificative pe corp, inclusiv o cruce însemnată cu țigară, pe piept. Certificatele medicale confirmă faptul că rănila pot corespunde explicațiilor lui, atât în ceea ce privește perioada (octombrie 2007) cât și gradul torturii la care petentul susține că a fost supus. De asemenea, în hotărârea din 15 iulie 2009,

Curtea pentru Imigrări a precizat că rănilor primului petent au fost cauzate, probabil, de rele tratamente care aduc a tortură.

Ca atare, în cazul unei percheziții corporale a primului petent, după reîntoarcerea în Rusia, cu ocazia unei posibile detenții și interogării de către Serviciul de Securitate Federală sau de autorități locale de aplicare a legii, acestea din urmă vor observa imediat că primul petent a fost supus unor rele tratamente, dintr-un oarecare motiv, și că acele cicatrici sunt recente, din ultimii ani, ceea ce ar putea indica faptul că el a participat activ la al doilea război cecen. Prin urmare, situația lui diferă semnificativ de cea a petentului din *Baj Sultanov c. Austria* sau de cea a persoanelor de origine cecenă care se reîntorc în Rusia, dar care au participat doar la primul război cecen și care, din acest motiv, nu sunt expuse riscului de a fi persecutate de autoritățile actuale.

Curtea a luat în considerare toți acești factori, cumulativ, și a ajuns la concluzia că, în circumstanțele speciale ale cauzei, există motive temeinice să se creadă că petenții ar fi expuși riscului real de a fi victimele unui tratament contrar art. 3 din Convenție, dacă ar fi expulzați în Federația Rusă. Prin urmare, Curtea constată că aplicarea ordinului de expulzare a petenților ar determina o violare a art. 3 din Convenție.

Pentru aceste motive, *Curtea a decis, cu cinci voturi pentru și două împotriva, că expulzarea petenților în Federația Rusă ar viola art. 3 din Convenție*. De asemenea, Curtea a decis, în unanimitate, să-i transmită Guvernului reclamat că ar fi oportun, în scopul derulării corecte a procedurilor, să nu expulzeze petenții până la data la care această hotărâre devine definitivă, sau până la noi indicații.

Opinia disidentă conjunctă a Judecătorilor Villiger și Yudkivska

Spre regretul nostru, nu împărtășim opinia majorității, potrivit căreia expulzarea petenților în Federația Rusă ar determina o violare a art. 3 din Convenție.

În primul rând, petentul este cel cărui îi revine, în principiu, sarcina de a prezenta probe capabile să demonstreze că există motive temeinice pentru a crede că acesta ar fi expus unui risc real de a fi victima unui tratament contrar art. 3, în cazul în care s-ar aplica măsura care face obiectul plângerii sale. Odată ce astfel de probe au fost administrate, Guvernului îi revine sarcina de a înlătura orice îndoială cu privire la consecințele expulzării. În plus, dacă informațiile prezentate oferă motive serioase pentru a pune la îndoială veridicitatea celor susținute de persoana care solicită azil, aceasta trebuie să dea o explicație satisfăcătoare în legătură cu eventualele discrepanțe.

La fel ca majoritatea completului, suntem de acord cu autoritățile interne, potrivit cărora, în această cauză, „petenții nu au reușit să facă plauzibil faptul că ar fi expuși unui risc real de a suferi rele tratamente după întoarcerea în Federația Rusă, pe motivul pretensei activități jurnalistice a primului petent”. De fapt, ei au prezentat o poveste care a dat naștere unor dubii serioase cu privire la credibilitatea sa. Cu toate că li s-au dat numeroase ocazii – atât de către autoritățile interne, cât și de către Curtea Europeană – pentru a-și demonstra susținerile și pentru a explica neconcordanțele din afirmațiile lor, petenții nu au reușit să facă acest lucru și au oferit, în schimb, informații foarte vagi și succinte, atât cu privire la pretinsa activitate jurnalistică a primului petent, cât și referitor la relele tratamente invocate.

În opinia noastră, nu se poate spune că „în această cauză, autoritățile naționale nu au pus la îndoială faptul că petentul a fost supus torturii”. Curtea pentru Imigrări „a constatat că rănilor primului petent au fost cauzate *probabil* de rele tratamente *asemănătoare* torturii”. În plus, ea „a

considerat că primul petent nu a demonstrat motivele pentru care a fost supus unor abuzuri și cine au fost autorii acestor abuzuri”. Astfel, în absența unor informații clare și coerente din partea petenților, autoritățile interne au făcut o evaluare completă a susținerilor acestora și au ajuns la concluzia că ele sunt neîntemeiate. Nu vedem niciun motiv pentru a le reproșa faptul că „nu au făcut o evaluare separată a riscului specific existent în cazul petenților, în condițiile în care primul petent avea cicatrici vizibile și semnificative pe corp” – autoritățile au ajuns la concluzia că petenții nu erau expuși unui risc real, în eventualitatea expulzării, tocmai pentru că povestea lor, inclusiv relele tratamente invocate, era, în ansamblu, lipsită de credibilitate.

În plus, petenții nu au pretins ei înșiși că sunt expuși riscului unor rele tratamente din cauza rănilor suferite de primul petent; ei au legat acest risc potențial de pretinsa activitate jurnalistică a primului petent, susținere care, așa cum s-a constatat deja, este lipsită de orice dovadă. Considerăm că este puțin bizar faptul că majoritatea, care se îndoiește – la fel ca autoritățile interne – de credibilitatea poveștii petenților, conchide totuși că autoritățile locale ruse ar putea „să observe cicatrici recente, din ultimii ani, care ar putea sugera că el a participat activ la al doilea război cecen”.

Nu reușim să înțelegem modul în care urmele rănilor fizice – o cruce însemnată cu țigara și cicatricile de pe corpul primului petent – ar putea sugera imediat participarea lui „activă” în al doilea război cecen. Aceste urme, în sine, nu au nicio legătură evidentă și incontestabilă cu operațiuni militare, spre deosebire de rănilor de gloanțe sau alte răni de luptă. În plus, nu este clar cum aceste urme, care au apărut în 2007 și au fost confirmate de examinarea medicală din 2008, mai pot avea aceleași implicații, șase ani mai târziu.

În opinia noastră, este excesivă concluzia potrivit căreia orice urme ale unor răni fizice de pe corpul unei persoane originară din Cecenia, indiferent de neclaritățile privind circumstanțele în care au fost dobândite, indică automat că acea persoană a avut un rol activ în al doilea război cecen și, ca atare, esclud posibilitatea expulzării.

În fine, majoritatea nu a acordat suficientă importanță faptului că prezenta cauză se referă la expulzarea către o Înalță Parte Contractantă a Convenției, care s-a obligat să protejeze drepturile fundamentale garantate de acest instrument internațional.

Pe scurt, considerăm că în această cauză nu există motive temeinice pentru a crede că petenții sunt în pericol de a suferi un tratament contrar art. 3 din Convenție și nu ne putem distanța de concluziile la care au ajuns autoritățile suedeze, în această privință.